

7/6323

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Bakan
94/

12/8/2005

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

- İlgi: a) Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı ifadeli, 27/05/2005 tarihli ve A.01.0.GNS.
0.10.00.02-11367 sayılı yazınız,
b) 07/06/2005 tarihli ve 662 sayılı yazımız.

İlgi (a) yazınız ekinde alınan ve Diyarbakır Milletvekili Mesut Değer tarafından Bakanlığınıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/6323 Esas No.lu soru önergesiyle ilgili cevaba esas teşkil edecek bilgilerin derlenebilmesi için ilgi (b) yazımızla, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99. maddesinin beşinci fıkrası uyarınca bir aylık ek süre verilmesi istenilmiştir.

Söz konusu soru önergesine verilen cevap örneği iki nüsha hâlinde ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Cemil ÇİÇEK
Bakan

EK:
Soru önergesi cevabı (2 adet)

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Bakan

.../.../2005

Sayın Mesut DEĞER
Diyarbakır Milletvekili
T.B.M.M.

Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/6323 Esas No.lu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanununun;

15. maddesinin birinci fıkrasında, hâkimlik ve savcılık mesleğinin, üçüncü sınıf, ikinci sınıf, birinci sınıfa ayrılmış ve birinci sınıf olmak üzere dört sınıfa ayrıldığı;

21. maddesinde, hâkimlik ve savcılık mesleğinde bulunanların derece yükselmelerinin yapılabilmesinin, derecesi içinde iki yıl bulunmuş ve bu derecenin ikinci kademe aylığını fiilen bir yıl almış olma, yükselmeye engel mahkeme hükmü veya disiplin cezası bulunmama, ahlakî gidişleri, meslekî bilgi ve anlayışları, gayret ve çalışkanlıkları, gördükleri işlerde birikime sebep olup olmadıkları, çıkardıkları işlerin miktar ve mahiyetleri, göreve bağlılıkları ve devamları, üst merciler ve müfettişlerce haklarında düzenlenen hâl kağıtları ve sicil fişleri, Yargıtay ve Danıştayca verilen notları, örnek karar ve mütalâaları, meslekî eser ve yazıları göz önünde tutularak Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca ilan edilen derece yükselme ilkelerinde aranan koşulları taşıma şartlarına bağlandığı;

32. maddesinin birinci fıkrası uyarınca, birinci sınıfa ayrılabilmek için, birinci dereceye yükselmenin, hâkimlik ve savcılık mesleğinde on yılını doldurmanın, bilimsel güç ve yeteneği ile hizmet ve meslekteki başarısına göre emsali arasında temayüz etmiş olmanın, yer değiştirme cezası almamış olmanın, kınama, kademe ilerlemesinin durdurulması veya derece yükselmesinin durdurulması cezalarını, aynı neviden olmasa bile birden fazla almamış olmanın, mesleğin vakar ve onuruna dokunan veya kişisel haysiyet ve itibarını kıran veya görevle ilgili herhangi bir suçtan affa uğramış olsa bile hüküm giymemiş olmanın gerektiği; ikinci fıkrası uyarınca, meslekleriyle ilgili lisansüstü öğrenim (Master) yapmış olanlarla Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsünü başarıyla bitirenler için dokuz, meslekleriyle ilgili öğrenim dallarında doktora yapanlar için sekiz yıllık meslek kıdeminin, birinci sınıfa ayrılmada yeterli sayılacağı;

33. maddesi hükmü gereği; birinci sınıfa ayrılma koşul ve yöntemlerinin, Kanunda belirtilen esaslar doğrultusunda, Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca saptanarak Resmî Gazete’de yayımlanacağı;

15. maddesinin üçüncü fıkrasında, birinci sınıfa ayrılmış, bu sınıfa ayrıldığı tarihten itibaren meslekte altı yılını doldurmuş, Yargıtay ve Danıştay üyeliklerine seçilme hakkını da yitirmemiş olan hâkim ve savcılarının birinci sınıf olmalarının öngörüldüğü;

Malûmlardır.

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Bakan

.../.../2005

Ayrıca, Adli ve İdarî Yargı Hâkim ve Savcılar Hakkında 2802 Sayılı Kanunun 32 ve 118. Maddeleri Uyarınca Tespit Edilen Birinci Sınıfa Ayrılma Esaslarına İlişkin Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu İlke Kararının "Ehliyet Bakımından" başlıklı 3. maddesinde,

"İlgililerin meslek yaşamı boyunca tâbi tutuldukları yükselme incelemelerinden, yükselmeden geri bırakılma iki (A) yükselmeye, mûmtazen yükselme iki (B) yükselmeye tekabül etmek suretiyle yapılan değerlendirmede yükselmelerin yarıdan fazlasının tercihlî (B) olması, son yükselmenin de (A) terfi ile yapılmaması gerekir. Terfi barajının eşitliği halinde, son yükselmenin mûmtazen yapılması ve yükselmeden geri bırakılmasının mevcut olmaması durumunda Kurulca ilgilinin birinci sınıfa ayrılabilmesi konusunda değerlendirme yapılabilir.

Hâkimlik ve Cumhuriyet savcılığı dışındaki bir yıldan fazla bir hizmetin sayılması nedeniyle derece yükselmesini (A) defteri ile yapanların bu yükselmeleri hesaplama nazara alınmaz.

Son yükselmenin A defterinde yapılmış olması halinde, bunun nedenleri, ilgilinin çıkardığı iş miktarı ve diğer belgeleri üzerinde durularak bu hâl lehe takdir olunabilir."

Düzenlemesi yer almaktadır.

Yukarıda belirtilen hükümler çerçevesinde, hâkimler ve savcılar, diğer şartların yanında, ahlâkî gidişleri, meslekî bilgi ve anlayışları, gayret ve çalışkanlıkları, gördükleri işlerde birikime sebep olup olmadıkları, çıkardıkları işlerin miktar ve mahiyetleri, göreve bağlılıkları ve devamları, üst merciler ve müfettişlerce haklarında düzenlenen hâl kağıtları ve sicil fişleri, Yargıtay ve Danıştayca verilen notları, örnek karar ve mütalâaları, meslekî eser ve yazıları göz önünde tutularak, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca iki yılda bir derece incelemesine tâbi tutulmakta; birinci dereceye geldiklerinde ve meslekte geçirmeleri gereken süreyi doldurduklarında ise, bilimsel güç ve yetenekleri ile hizmet ve meslekteki başarılarına göre, emsalleri arasında temayüz ettiklerinde, yine Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca birinci sınıfa ayrılmakta; 2797 sayılı Yargıtay Kanununun 29. maddesi, 2575 sayılı Danıştay Kanununun 8. maddesi hükümleri uyarınca, birinci sınıfa ayrıldıktan sonra en az üç yıl süreyle başarılı görev yapmış ve birinci sınıfa ayrılmayı gerektiren nitelikleri yitirmemiş olmak kaydıyla, yüksek mahkeme üyeliğine seçilme yeterliliğine sahip olmakta; birinci sınıfa ayrıldıkları tarihten itibaren meslekte altı yılını doldurmaları, Yargıtay ve Danıştay üyeliklerine seçilme hakkını da yitirmemeleri kaydıyla birinci sınıf olmaktadır.

Hâkimler ve savcılar, yukarıda değinilen incelemeler sonucunda Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunda oluşan kanaat ve alınan karar uyarınca derece yükselmesi yapmakta, bunun neticesinde birinci sınıfa ayrılmakta ve birinci sınıf olmaktadır. Söz konusu değerlendirmelerde aranan niteliklere sahip olmadıkları anlaşılanların ise birinci sınıfa ayrılmaları yine Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca uygun görülmemektedir.

Hâkim ve savcılarının meslek yaşamları boyunca tâbi tutuldukları terfi incelemelerinde göz önünde bulundurulmuş, verilen kararlarda isabet sağlanıp sağlanmadığına ilişkin "not oranı", mahkemelere gelen işlerin hızlı bir şekilde sonuçlandırılıp sonuçlandırılmadığı

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Bakan

.../.../2005

konusunda "iş yüzdesi" ve hâkim ve savcıların ahlâkî gidişleri ve etik kurallara uyup uymadıkları konusunda "hâl kağıtları ve sicil fişleri" uygulamalarının, değerlendirme yapılabilmesine imkân veren objektif ve adil kriterler olduğu düşünülmektedir.

Öte yandan, 29/06/2005 tarihli ve 5375 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunla, 2802 sayılı Kanunun 15, 21, 32 ve 33. maddelerini de kapsayacak şekilde değişikliklerin yapılması öngörülmüşse de, Sayın Cumhurbaşkanınca Kanunun 1. maddesinin Türkiye Büyük Millet Meclisince bir kez daha görüşülmesi için Anayasa'nın 89 ve 104. maddeleri uyarınca geri gönderildiğinden, söz konusu Kanun yürürlüğe girmemiştir.

Bilgilerinize arz ederim.

Cemil ÇİÇEK
Bakan